

Μαθαίνοντας για την 28^η Οκτωβρίου

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο	4
Αναγνωστική Ευχέρεια.....	5
Επίπεδο λέξεων	5
Επίπεδο προτάσεων	7
Επίπεδο κειμένου	9
Αναγνωστική Κατανόηση	13
Επίπεδο λέξεων	13
Επίπεδο προτάσεων	15
Επίπεδο κειμένου	21
Παραγωγή Προφορικού Λόγου	28
Παραγωγή Γραπτού Λόγου	33
Δημιουργική Γραφή.....	39

Θεωρητικό υπόβαθρο

Τι συνέβη τον Οκτώβριο του 1940;

Στη σειρά των μεγάλων ημερών της ιστορικής μας ζωής η σημερινή επέτειος του θρυλικού «ΟΧΙ», που αντέταξε ο λαός μας στην αντιφασιστική πρόκληση, είναι από τις πιο τιμημένες· μια υπέροχη ελληνική στιγμή, μια ημέρα με παγκόσμια ακτινοβολία και απήχηση, μια ημέρα μνήμης αυτών που έδωσαν τη ζωή τους για τη λευτεριά της πατρίδας αλλά και των θυμάτων του χιτλερικού «Μινώταυρου».

Έναν χρόνο πριν από τον Οκτώβρη του 1940 η φρίκη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου είχε αρχίσει να απλώνεται πάνω στην Ευρώπη. Η Ιταλία, που δεν έκρυψε την επιδίωξή της να κυριαρχήσει στη Μεσόγειο, είχε αρχίσει τις εχθρικές ενέργειες σε βάρος της Ελλάδας με σοβαρότερη τον τορπιλισμό του καταδρομικού πλοίου «ΕΛΛΗ» στο λιμάνι της Τήνου στις 15 Αυγούστου του 1940. Όταν στις 28 Οκτώβρη οι Ιταλοί, σύμμαχοι των Γερμανών, έδωσαν το τελεσίγραφο και ζήτησαν από τον πρωθυπουργό, Ιωάννη Μεταξά, την παράδοση της χώρας πήραν την ίδια απάντηση που δόθηκε αιώνες πριν:

«Μολών λαβέ» / «Ελευθερία ή Θάνατος» / «ΟΧΙ»

Οι Έλληνες φαντάροι τράβηξαν για την πρώτη γραμμή να πυκνώσουν τις ανέτοιμες γραμμές μας μέσα σε ένα κλίμα ενθουσιασμού αλλά και αντιμετωπίζοντας φοβερές κακουχίες. Η εθνική ενότητα του ελληνικού στρατού δεν άργησε να φέρει τα πρώτα μηνύματα της νίκης: Κορυτσά, Μοσχόπολις, Πόγραδετς, Πρεμετή, Άγιοι Σαράντα, Αργυρόκαστρο, Χιμάρα...

Όμως, αλίμονο, ο πόλεμος δεν τελείωσε με τις νίκες αυτές. Η ναζιστική Γερμανία έσπευσε να σώσει τον ντροπιασμένο της σύμμαχο. Κατέλαβε την Ελλάδα, αφού παραχώρησε τμήματα της Μακεδονίας και της Θράκης στους συμμάχους της Βουλγάρους και, αφού μοιράστηκε την υπόλοιπη χώρα με τους Ιταλούς.

Στις 27 Απριλίου του 1941 τα γερμανικά στρατεύματα εισέβαλαν στην Αθήνα. Άρχισε η φρίκη της τριπλής κατοχής. Πείνα και εξαθλίωση μάστιζε τον λαό. Μα και πάλι οι Έλληνες στην πλειοψηφία τους πλην των δωσίλογων, που συνεργάστηκαν με τον εχθρό, αντιστάθηκαν αποφασιστικά. Το αδούλωτο ελληνικό πνεύμα δεν υπέκυψε στον κατακτητή. Στα βουνά και στις πόλεις άρχισε να γράφεται ένα ακόμα έπος, αυτό της Εθνικής Αντίστασης.

Οι Γερμανοί αντέδρασαν με μανία. Βασανισμοί, εκτελέσεις, ξεκλήρισμα ολόκληρων χωριών... Χιλιάδες άνθρωποι αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν. Το φρόνημα των αγωνιστών μας δεν κάμφθηκε, ωστόσο. Η επικοινωνία με τις δυνάμεις των ελεύθερων εθνών έξω από τα σύνορά μας ανέτρεψαν τα σχέδια του κατακτητή, του προξένησαν σημαντικές καταστροφές και του προκάλεσαν σύγχυση και αμηχανία, μέχρι που άρχισε να εγκαταλείπει τα εδάφη μας.

Ποιο ήταν το αποτέλεσμα του πολέμου;

Η ελευθερία ξαναγύρισε στην Πατρίδα της. Η σημαία του αγκυλωτού σταυρού υπεστάλη και στον ιερό βράχο της Ακρόπολης κυμάτισε η Γαλανόλευκη. Τα χρόνια πέρασαν. Όμως για κάθε ήρωα της Αλβανίας, για κάθε θύμα της ναζιστικής θηριωδίας, για κάθε χαροκαμένη μάνα και για κάθε πεινασμένο μικρό παιδάκι της Κατοχής θα υπάρχει πάντα μια ζεστή γωνιά στην καρδιά μας, ένα λουλούδι στον τάφο τους και μια υπόσχεση: «Να φυλάξουμε ό,τι πιο ακριβό κληρονομήσαμε από αυτούς, τη λευτεριά μας», ελπίζοντας ότι το μεγαλείο του αντιστεκόμενου ανθρώπου, ο τιτάνιος αγώνας κατά του φασισμού και το αίτημα για την παγίωση της ειρήνης, ιδιαίτερα στην ευαίσθητη σε ισορροπίες εποχή μας, θα αποτελέσουν τους δείκτες πορείας και το σημείο αναφοράς για όλους μας.

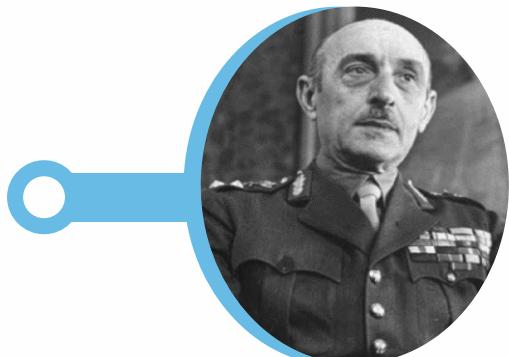
Επισήμανση: Αντιστοίχισε τους εικονιζόμενους με τις περιγραφές τους.

Ήταν Ιταλός πολιτικός, ιδρυτής και ηγέτης του φασιστικού κόμματος. Κυβέρνησε την Ιταλία από το 1922 έως το 1943 ως δικτάτορας, μετατρέποντάς τη σε φασιστική πολιτεία.

Μεταξάς Ιωάννης

Ήταν αυτός που απέρριψε το ιταλικό τελεσίγραφο στις 28 Οκτωβρίου του 1940 κατανοώντας το λαϊκό αίσθημα.

Παπάγος Αλέξανδρος

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, δημιούργησε μία πατριωτική οργάνωση, τη «Στρατιωτική Ιεραρχία», στην οποία συμμετείχαν ως επί το πλείστον αξιωματικοί.

Βασιλιάς Γεώργιος Β'

Παρά τις τάσεις του στο φασιστικό καθεστώς και τους ισχυρούς οικονομικούς δεσμούς με τη ναζιστική Γερμανία, ήταν γνωστό ότι είχε φιλο βρετανικά αισθήματα κατά την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Μπενίτο Μουσολίνι

Αναγνωστική Κατανόηση

Επίπεδο λέξεων

Επισήμανση: Διάβασε τις παρακάτω λέξεις και σημείωσε ό,τι σου έρχεται στο μυαλό.

Ιταλική εισβολή

Ωρα απελευθέρωσης

Περίοδος κατοχής

Ηρωική στάση

Αγωνιστές

Επίπεδο προτάσεων

Επισήμανση: Διάβασε τις προτάσεις προσεκτικά και σημείωσε αν είναι Αλήθεια ή Ψέμα.

Η Ιταλία, που δεν έκρυψε την επιδίωξή της να κυριαρχήσει στη Μεσόγειο, είχε αρχίσει τις εχθρικές ενέργειες σε βάρος της Ελλάδας με σοβαρότερη τον τορπιλισμό του καταδρομικού πλοίου «ΕΛΛΗ» στο λιμάνι της Τήνου.

Αλήθεια

Ψέμα

Οι Έλληνες φαντάροι τράβηξαν για την πρώτη γραμμή να πυκνώσουν τις ανέτοιμες γραμμές μας μέσα σε ένα κλίμα απογοήτευσης.

Αλήθεια

Ψέμα

Η εθνική ενότητα του ελληνικού στρατού δεν άργησε να φέρει τα πρώτα μηνύματα της νίκης.

Αλήθεια

Ψέμα

Η ναζιστική Γερμανία έσπευσε να σώσει τον ντροπιασμένο της σύμμαχο.

Αλήθεια

Ψέμα

Το φρόνημα των αγωνιστών μας κάμφθηκε.

Αλήθεια

Ψέμα

Ιστορικό μακέτο! Ένα αδειούσιο διαφέντικο πάνω στην θέματα
'Ασύρματος'
ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΙΣ ΤΑ ΟΠΑΙ :
ΗΡΚΕΑΝ ΕΙΜΕΡΟΝ ΑΙ ΕΧΩΡΟΠΡΑΞΕΙ
Το χρήστη αναπαριστά τού έλληνικού πολιτισμού
Πρώτοι επικούρεροι εις τούς 'Αθήνας'
Ο βοσιλεύς εις τὰς οδούς τὰς βριτανισσας
Τὸ Βαθός, σύσσωμον ὄντιμοντιζει
τῷν βρετανούσιον πρόσκλητον τοῦ Πολέμου

Ποια κατάσταση επικρατούσε σύμφωνα με το ποίημα;

.....

.....

.....

.....

Τι σκέφτεται ο ποιητής, κατά τη γνώμη σου, όταν γράφει το ποίημα;

.....

.....

.....

.....

Επισήμανση: Διάβασε τα παρακάτω αποσπάσματα και απάντησε στις ερωτήσεις.

Τρίτη 29 Οκτωβρίου 1940

Η Ελλάς ευρίσκεται από χθες σε πόλεμο με την Ιταλίαν. Το έθνος σύσσωμον, μνήμον των παραδόσεών του, εις τα επάλξεις! Οι ήρωες του Καπορέττο, απατεώνες ως πάντοτε, επετέθησαν ημίσειαν ώρα ενωρίτερον της εκπνοής του τελεσιγράφου. Ο ελληνικός λαός καλείται δι' εμπνευσμένων διαγγελμάτων του βασιλέως και του κυβερνήτου να πράξῃ το καθήκον του. Ο εθνικός στρατός, μαχόμενος ηρωϊκώς εις τα ελληνοαλβανικά σύνορα αμύνεται μετ' επικού θάρρους του πατρώου εδάφους. Αεροπορικά επιδρομαί εναντίον των Πατρών, όπου εσημειώθησαν θύματα, της Κορίνθου, της Ελευσίνος και του Τατοΐου.

- Ποιο είναι το θέμα του αποσπάσματος;

.....

.....

- Ποιες είναι οι ενέργειες του ελληνικού λαού;

.....

.....

- Τι σημαίνει η λέξη *επιδρομαί*;

.....

.....

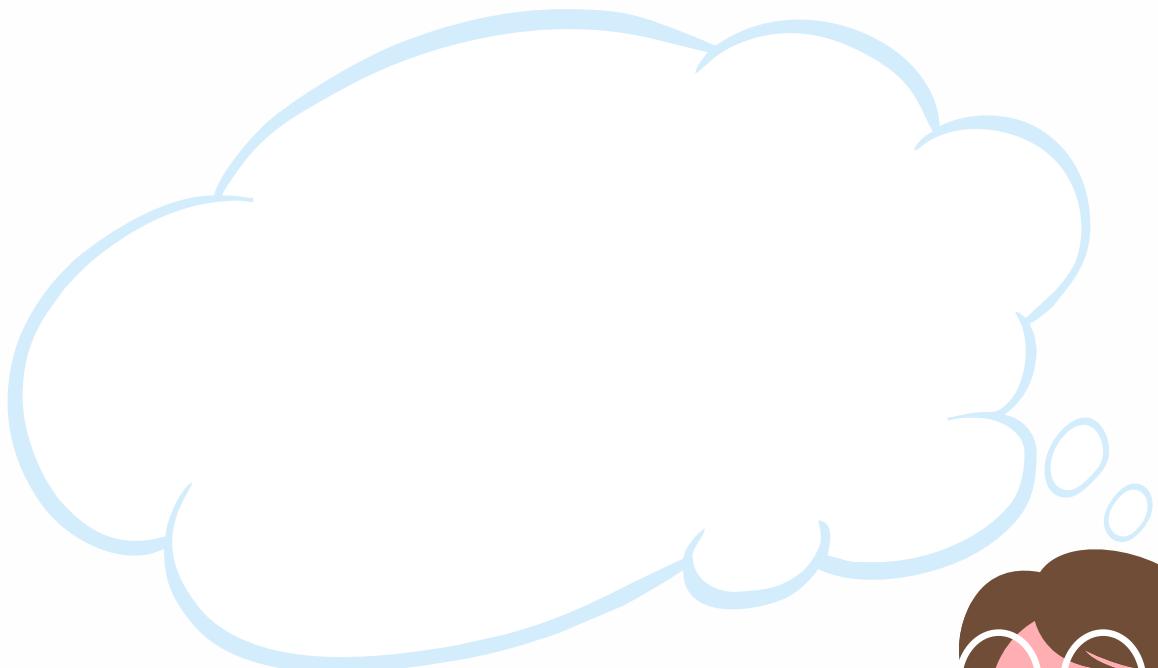
- Σημειώθηκαν θύματα, αν ναι σε ποια μέρη;

.....

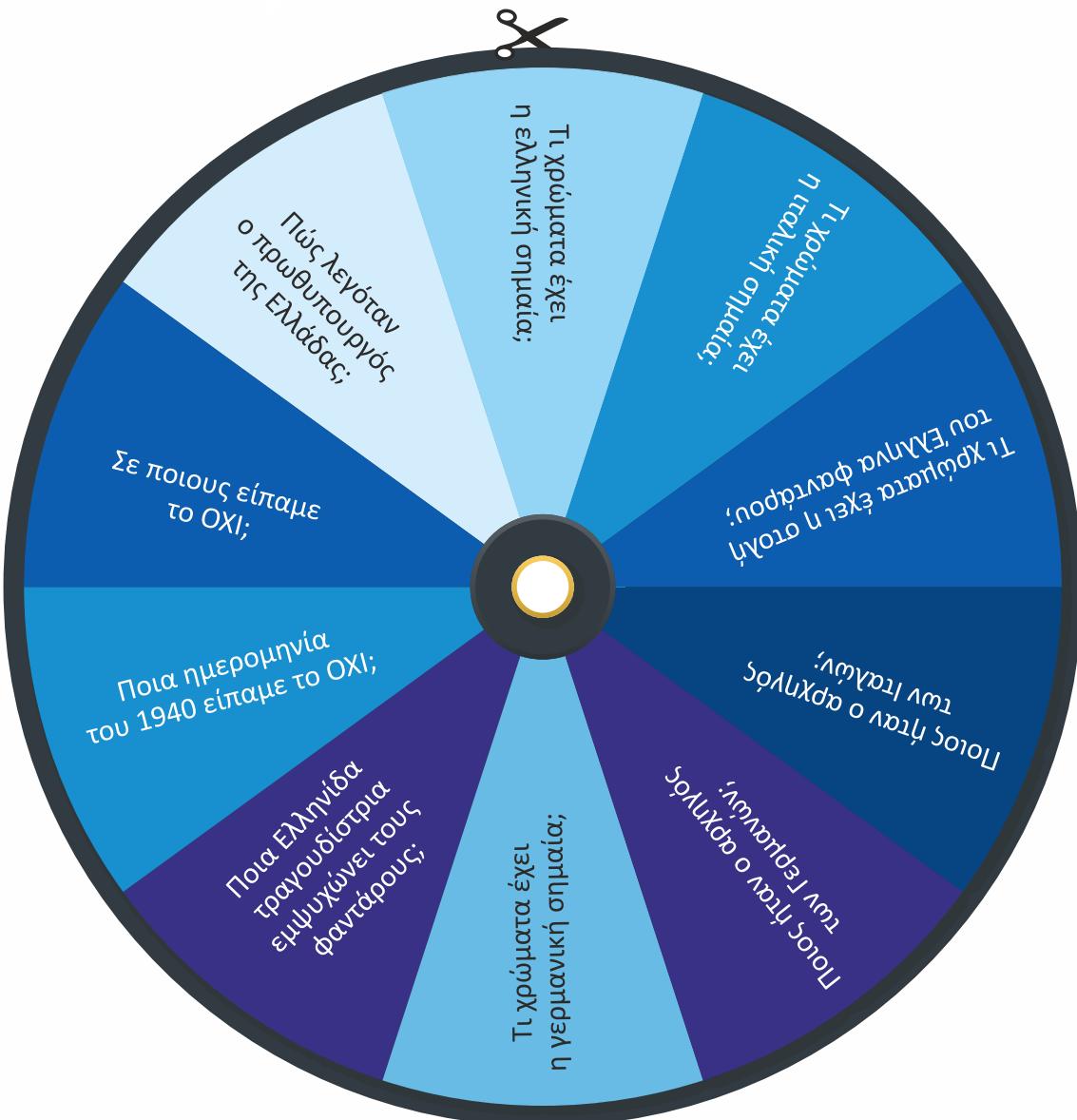
.....

Παραγωγή Προφορικού Λόγου

Επισήμανση: Παρατήρησε τις εικόνες
και κατάγραψε τις πρώτες σου σκέψεις.

Επισήμανση: Γύρισε τον τροχό και απάντησε στα ερωτήματα στο λεπτό.

Επισήμανση: Σε ένα άρθρο το οποίο θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα, γράψε με τη βοήθεια του σχεδιαγράμματος ό,τι γνωρίζεις για την 28^η Οκτωβρίου.

Πρόλογος

- Τι σου θυμίζει η μέρα της 28^{ης} Οκτωβρίου;

- αγώνες,
- ηρωισμούς,
- θυσίες των Ελλήνων

Κύριο Θέμα

- Με ποιους πολεμήσαμε την περίοδο αυτή;
- Ποιοι μας κήρυξαν τον πόλεμο;

- Πώς αντέδρασε η πατρίδα μας;

- ΌΧΙ (αντίσταση ελληνικού λαού)

- Πού πολέμησαν στην αρχή οι Έλληνες;

- Αλβανικά σύνορα, ελληνικά βουνά

- Τι συνθήκες επικρατούσαν εκεί;
- Ποιες ήταν οι δυσκολίες;

- Οι γυναίκες και τα παιδιά βοηθούσαν στον πόλεμο; Πώς;

- πολεμοφόδια στα βουνά,
- νοσοκόμες

- Τι αισθάνεσαι για την αντίσταση των Ελλήνων ενάντια στον εχθρό;

Επίλογος

- Είναι ξεχωριστή αυτή η ημέρα για την ιστορία μας;
- Γιατί;
- Τι διδασκόμαστε εμείς οι νεότεροι;

Επισήμανση: Είσαι στρατιώτης και καταγράφεις τις σκέψεις σου
στο προσωπικό σου ημερολόγιο. Συνέχισε το ημερολόγιο
με περισσότερες λεπτομέρειες.

Το ημερολόγιο του πολέμου

Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940

6:30 π.μ. Αναχώρηση για το μέτωπο.

Τρίτη 29 Οκτωβρίου 1940

Η πρώτη μου μέρα στο μέτωπο.

Τετάρτη 30 Οκτωβρίου 1940

Από τα χαράματα οι Ιταλοί άρχισαν να μας βομβαρδίζουν.

**Επιθυμείς να μάθουν τα παιδιά
για την 28^η Οκτωβρίου με έναν δημιουργικό τρόπο;**

Το διδακτικό υλικό «Μαθαίνοντας για την 28^η Οκτωβρίου» απευθύνεται σε μαθητές σχολικής και εφηβικής ηλικίας και έχει ως στόχο την πληρέστερη κατανόηση της ημέρας αυτής. Περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν την αναγνωστική ευχέρεια σε επίπεδο λέξεων, προτάσεων και κειμένου. Επίσης, περιέχει δραστηριότητες με στόχο τη βελτίωση της αναγνωστικής κατανόησης, ενώ ταυτόχρονα δίνεται έμφαση στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής τους σκέψης.

Η Ιστορία της Ελλάδας Αλλιώς!

MB
my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr